

Egy Krúdy-kutató gyűjteménye

Ebben az évben a szokásosnál gyakrabban emlegettük *Krúdy Gyula* nevét, hisz hatvan évvel ezelőtt halt meg. Persze Nyíregyházán, a szülővárosában nem kell külön kerek évforduló, hogy a nagy utazóra emlékezzünk, hisz Krúdy Szabolcs megyében mindig jelen van. Ez a város és ez a táj Krúdyn kívül is sok jelentős, nagy tehetséget adott az egyetemes magyar kultúrának, irodalomnak, azonban nem vitás, hogy íróink közül Krúdy neve kapcsolódik leginkább Nyíregyházához, ahogy *Gárdonyi* rögtön Egert vagy *Juhász Gyula* Szegedet juttatja eszünkbe. Talán Krúdy tette irodalmi várossá Nyíregyházát. Az író olvasói közül ma is sokan azt a Nyíregyházát keresik, amelyet Krúdy írásaiból megismertek. Ez a Nyíregyháza persze már nincs meg. Óriási változások történtek azóta. A poros, girbegörbe utcás kisváros, a Sóstó, a Bujtos ma már más; inkább csak az ő könyveiben élnek olyan elevenen. A valóságban nehéz megtalálni. Sokan ápolják viszont Szabolcs megye székhelyén Krúdy emlékét. Közöttük található *Katona Béla* irodalomtörténész is, aki ritkaságszámba menő Krúdy-könyvtárral is dicsekedhet.

— Nem tekintem magam igazán Krúdy-gyűjtőnek. Talán szerénytelenség nélkül mondhatom, inkább Krúdy-kutatónak érzem magam. Az író műveinek gyűjtése a kutatómunka mellett alakult ki. Krúdy-gyűjtő azért lettem, mert a munkásságával foglalkoztam, és úgy negyven évvel ezelőtt még nem volt könnyű a műveit sem megkapni. Hiszen a könyvtárak is csak néhány ismertebb művét őrizték a polcaikon, s ha alaposabban akart foglalkozni az ember a munkásságával, akkor igyekezni kellett a legtöbb művét megszerezni.

— *Ez sem lehetett könnyű. Hogy sikerült a gyűjteményre szert tenni?*

— Amikor az ötvenes évek elején Nyíregyházára kerültem, elég sok idős ember élt itt, akiknek tekintélyes könyvgyűjteményük volt, amelyben Krúdy-könyveket is őriztek. Mindjárt az első nekifutásra sikerült elég komoly gyűjteményt szerezni, amely később csak szaporodott. Amikor Budapesten jártam, utam mindjárt a Múzeum körüli antikváriumba vezetett. Néha a bolhapiacra is sikerült egy-egy ritka Krúdy-kötetet megvenni.

— *Mutassuk be akkor ezt a gyűjteményt...*

— Több mint 250 Krúdy-könyv van a birtokomban, s ezek közül majdnem száz első kiadás. Ezeket nemcsak hobbiból gyűjti a kutató, hanem sokszor szöveg-összehasonlítások miatt is. Krúdy ugyan nem volt olyan, mint a kortársak közül *Móricz*, aki újra és újra átírta műveit, de még nála is érdekes tanulságokkal szolgál, ha ugyanannak a műnek különböző kiadásait összevetjük. Tehát nemcsak mint műtárgy érdekes, hanem kutatási eszközként is szolgál.

— *A gyűjtő számára a legérdekesebb bizonyára nem is a legdrágább vagy legnépszerűbb kiadvány.*

— Valóban így van. A legnagyobb örömet egy-egy olyan kötet felbukkanása szerzi, amely kevésbé ismert. Tehát nem a Vörös postakocsinak vagy egy Szindbád-kötetnek örültem én sem. Talán kevesen tudják, hogy Krúdy nagyon sok ifjúsági művet is írt. A század elején, pályája kezdetén rendszeresen írt a különböző ifjúsági sorozatokba, ami nem is véletlen, hisz gyermekkorában bizonyos történelmi miliő vette körül. Tudjuk, nagyapja honvédkapitányként részt vett a szabadságharcban, és az unoka nagyon sok történetet hallhatott. Sok művének lett ez a forrása...

Ezek füzetes, romlékony formában és kis példányszámban jelentek meg, amelyek a gyermekek kezében elhasználódtak. Ma ezekhez tehát nehéz hozzájutni. Kivételes ritkaság egy-egy olyan füzet felbukkanása, mint például *A szabadság csillaga*, a Tizenhat város tizenhat lánya, a Fejedelem szolgálója, a Cirkuszkirály vagy a Kárpáti kaland.

— *Az írónak hány könyve jelent meg egyáltalán?*

— Még ma sem tudjuk egészen pontosan megmondani. Úgy 130-140 kötetről tudunk, ami életében látott napvilágot.

— *A Krúdy-gyűjtemény csak része a könyvtárának, amivel — úgy hallottuk — gondjai is vannak...*

— Egy irodalomtörténész az egész magyar irodalmat gyűjtési területnek tekinti. Egészen pontosan nem is tudom, hány könyvem van, egy hozzávetőleges számlálással 6500 kötetet találtunk. Ez sok örömet jelent számomra, de sok gonddal is jár. Már az elhelyezése sem könnyű a mai lakásviszonyok mellett; úgy is szoktam mondani, nálunk a könyvek a főbérlet, mi az albérlet vagyunk, mivel ők foglalják el a lakás nagy részét. A másik gond, hogy a lányom műszaki érdeklődésű. Szeretném, ha a könyvek együtt maradnának, ezért felajánlottam a városnak. Jó lenne, ha nem egy könyvtárba olvadna bele, hanem egy irodalmi-történelmi kutatóhely alapját képezhetné.

BODNÁR ISTVÁN